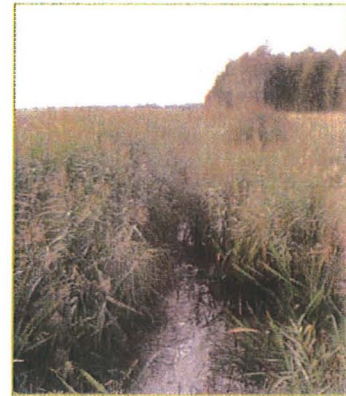

Notitie

'Aanvullend onderzoek Waterspitsmuis en vissen inrichtingsproject Dannemeer'

Auteur: Ing. J.G. Lindenholz
Eindredactie: Drs. I. Veeman
Project: 08304
Datum: 11 november 2008
Status: Concept

ecogroen advies bv

Postbus 625, 8000 AP Zwolle

t:038 423 64 64

f:038 423 64 65

info@ecogroen.nl

www.ecogroen.nl

1. Aanleiding en doelstelling

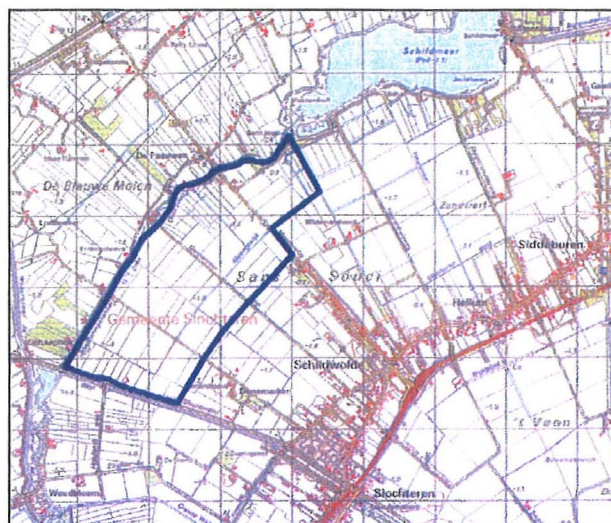
In opdracht van Arcadis (contactpersoon mevr. I. Bakkers) heeft EcoGroen Advies BV een onderzoek uitgevoerd naar Waterspitsmuis en vissen. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het inrichtingsproject Dannemeer, gelegen ten zuiden van het Schildmeer en ten oosten van de stad Groningen.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van de aan- of afwezigheid van strikt beschermde Waterspitsmuis (FFW tabel 3) en beschermde vissoorten.

2. Situatie

Het onderzoeksgebied betreft meerdere watergangen en haar oevers. Het gebied rondom de watergangen bestaat uit landbouwgrond en enkele bosschages. In figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied weergegeven.

De watergangen waarlangs het onderzoek naar Waterspitsmuis heeft plaatsgevonden zijn ruig begroeid als gevolg van het gevoerde beheer. In bijlage I is op kaart weergegeven waar het muizenonderzoek heeft plaatsgevonden. De kaart in bijlage II laat zien welke sloten zijn onderzocht op het voorkomen van beschermde vissen.

Figuur 1: Het onderzoeksgebied waarbinnen het vissen- en muizenonderzoek heeft plaatsgevonden, begrensd door de blauwe lijn. (Kaartbron: Topografische dienst Emmen).

3. Onderzoeksmethodiek

Waterspitsmuis

Waterspitsmuis komt vooral voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Beken, poelen, natuurlijke vijvers, rivieren, snelstromende (bos)beekjes, moerassen en moerasbossen, rietlanden, elzenbroekbossen, kruidenrijke oevervegetaties vormen vaak geschikte biotopen. Ook een goed ontwikkelde struikvegetatie in de buurt behoort tot één van de biotoopvereisten (MinLNV 2006 & VZZ 2007). Om na te gaan of Waterspitsmuis ook daadwerkelijk in het onderzoeksgebied voorkomt zijn, na een biotoopverkenning, vallen geplaatst in de meest geschikte leefgebieden.

Het vangen van Waterspitsmuizen heeft plaatsgevonden met inloopvallen (life-traps), die in raaien (rijen) langs geschikte leefgebieden zijn geplaatst. Op zeven verschillende locaties zijn in totaal 35 vallen geplaatst. In bijlage I zijn de locaties waar de vallen zijn geplaatst op kaart weergegeven.

Prebaiten en frequent controleren

Wanneer een val is geplaatst duurt het enige tijd voordat spitsmuizen aan het vreemde voorwerp in hun leefgebied zijn gewend. Om te voorkomen dat de eerste controles weinig resultaat opleveren, zijn de vallen drie dagen tevoren in het veld geplaatst om te 'prebaiten'. Bij het te gebruiken valtype (Longworth) is het mogelijk de val zodanig af te stellen dat het deurtje niet dichtgaat als een muis de val inloopt. Dit zogenaamde 'prebaiten' is bedoeld om de muizen te laten wennen aan de vallen. De vallen zijn voorzien van aas en hooi.

Een regelmatige controle van de life-traps is erg belangrijk. Wanneer de muizen te lang in de val zitten, neemt de kans op sterfte toe. Om de kans op sterfte zo klein mogelijk te houden zijn de vallen twee keer per dag gecontroleerd met tussenpozen van ongeveer twaalf uur.

Onderstaand is het toegepaste controleschema weergegeven.

Tabel 1: Inventarisatieschema onderzoek Waterspitsmuis.

Datum	Activiteit
17 oktober 2008	Uitzetten vallen
18 oktober 2008	Prebaiten
19 oktober 2008	Prebaiten
20 oktober 2008	Ochtend: Scherp zetten Avond: 1 ^e controle
21 oktober 2008	Ochtend: 2 ^e controle Avond: 3 ^e controle
22 oktober 2008	Ochtend: 4 ^e controle Avond: 5 ^e controle
23 oktober 2008	Ochtend: 6 ^e controle + opruimen vallen

Vissen

Het is vissenonderzoek is uitgevoerd op 17 en 23 oktober 2008, aansluitend aan het muizenonderzoek. Hierbij zijn de watergangen om de 5 á 10 meter intensief bemonsterd met behulp van een waadpak en een steeknet.

4. Resultaten

Waterspitsmuis

In de onderstaande tabel zijn de vangstgegevens weergegeven van de muizenvangsessie. In Bijlage I zijn de onderzoekslocaties op kaart aangegeven.

Tabel 2: Overzicht maximaal aangetroffen muizen per controle, geordend per raai

Soorten	Raai A	Raai B	Raai C	Raai D	Raai E	Raai F	Raai G
Aardmuis	-	-	-	-	-	-	-
Bosmuis	4	4	5	1	-	-	-
Dwergmuis	-	-	-	-	2	1	1
Rosse woelmuis	-	-	-	-	-	-	-
Gewone bosspitsmuis	-	-	-	-	1	1	-
Veldmuis	-	-	-	-	-	-	-
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	-

Vissen

Ondanks het intensieve onderzoek zijn in de watergangen geen beschermde vissoorten aangetroffen. Wel zijn de niet beschermde soorten Tiendoornige stekelbaars en Zeelt aangetroffen.

5. Hoofdconclusies

Muizenonderzoek

Tijdens het onderzoek met inloopvallen is Waterspitsmuis niet aangetroffen. Omdat de vallen op alle locaties met potentieel leefgebied van Waterspitsmuis zijn uitgezet, mag aangenomen worden dat Waterspitsmuis niet aanwezig is binnen de onderzoekslocaties. Het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet is voor Waterspitsmuis niet noodzakelijk.

Vissen

Tijdens het onderzoek naar vissen zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet is voor vissen niet noodzakelijk.

6. Aanbevelingen

Schade aan de, in de onderzoeksgebieden voorkomende, laag beschermde zoogdieren (en amfibieën) kan – indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat – geminimaliseerd worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

7. Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen S., A. Hoekstra V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. DLG, versie 1.0 – 31 oktober 2006.

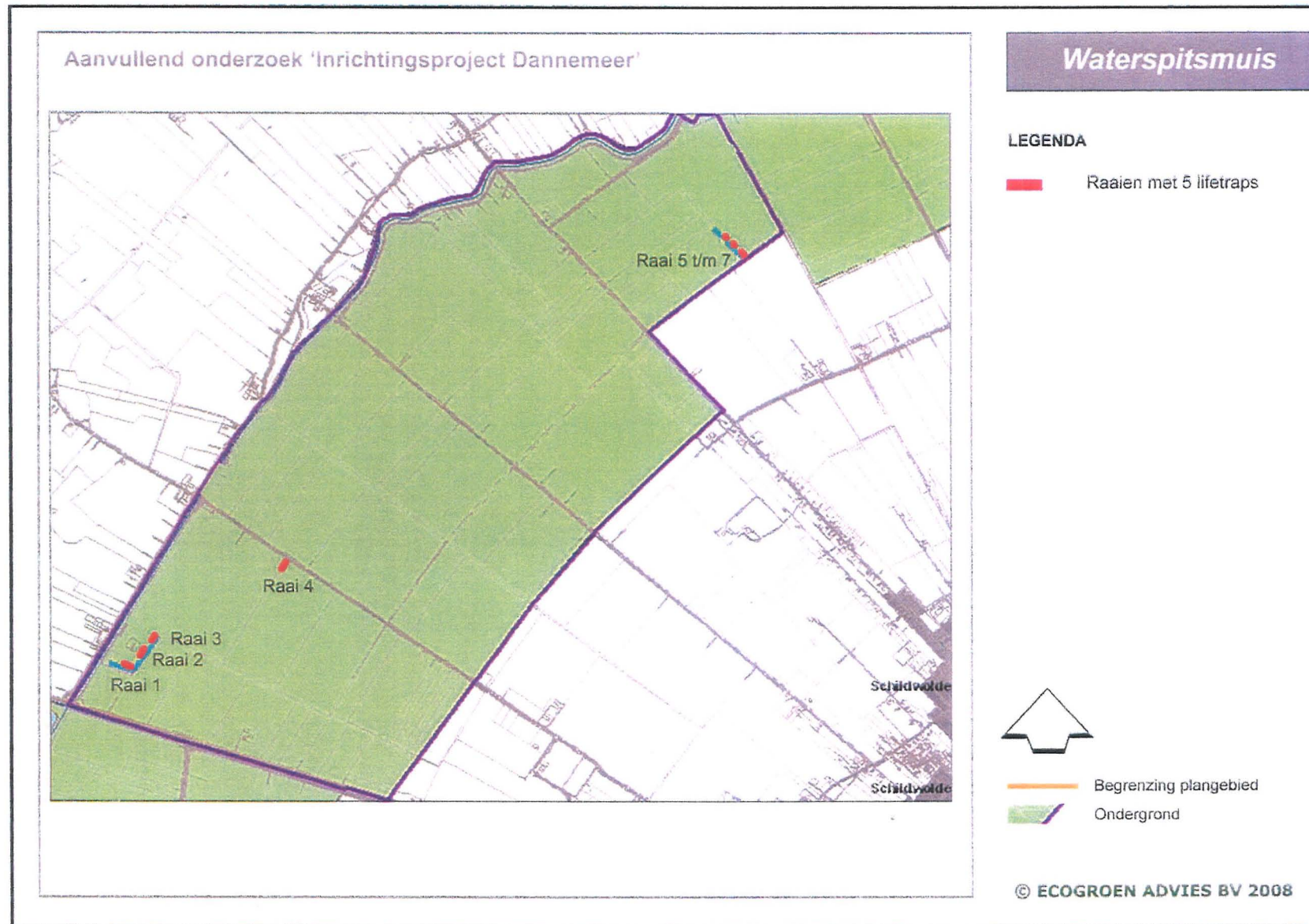
Natuurloket (www.natuurloket.nl)

Brouwer T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Scheper & P.P. Schollemma (2008). Vissenatlas Groningen Drenthe : verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980–2007. ISBN 978-90-5294-415-9

RAVON (www.ravon.nl)

VZZ (www.vzz.nl)

BIJLAGE I: ONDERZOEKSLLOCATIES MUIZENONDERZOEK

BIJLAGE II: ONDERZOEKSLOCATIES VISSENONDERZOEK

